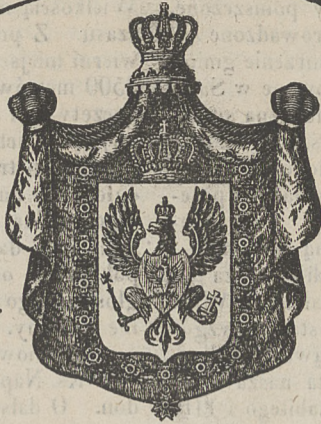

GAZETA W. KRÓLESTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1/4 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Sanssouci, 20. Października o godz. 9ej z rana. — Najj. Pan wstał z łóżka na godzinę i nie czuł się przez to bardzo unężonym. W nocy spał spokojnie przez 8 godzin.

Londyn, 19. Października po południu o godzinie 2. min. 30. Na posiedzeniu nadzwyczajnym dyrektorów banku angielskiego podniesiono dyskonto z 7 na 8 proc. Konsule spadły w skutek tego na 88 $\frac{1}{2}$. 3proc. rentę z Paryża notowano popołudniu 67.

Kopenhaga, 19. Października. Królewskim otwartym listem, datowanym z Glücksburga dnia 15. Października została zwołana rada państwa na dzień 14. Stycznia.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 17. Października. — Zaręczają na giełdzie, że gotowizna w banku francuskim powiększyła się od zeszłej środy o 4 miliony fr. Bank bardzo jest ostrożnym co do papierów, które nie pochodzą z rzeczywistych handlowych interesów.

Paryż, 18. Października. — Ani wczoraj wieczorem, ani dziś w południe nie zawierano żadnych interesów na bulewarach. Spekulanci mówią, że mała giełda całkiem ustanie i że tylko na urzędowej giełdzie toczyć się będą układy.

Dziś po południu wyjedzie cesarz do Compiègne.

Londyn, 19. Października. — Według wiadomości z Nowego Jorku z d. 8. b. m., przesilenie pieniężne bardzo się rozszerza. Wszędzie banki i różne domy znakomite kupieckie przestają płacić, czyli innemi słowy bankrutują. Pieniądz coraz jest rzadszy i bardzo poszukiwany. Kursa weksli nie są oznaczone i wszystkie papiery nie mają pokupu. Ceny bawelny znacznie spadły.

Berlin, 20. Października. — Najj. Pan raczył zamianować nadinspektora budowniczego Meyera w Bydgoszczy radcą budowniczym, tudzież fizyka powiatowego Dra Rheindorfa w Neuss, Dra Limana w Nauen i Dra Hausnera w Boppardzie radcami zdrowia.

Berlin, 19. Października. — Wczorajsza korespondencya mówi, że rząd pruski zaproponował przed niedawnym czasem, aby państwa należące do związku celnego porozumiały się z sobą na konferencyi we względzie biletów kasowych. Państwa związkowe zgodziły się na propozycyę i w skutek tego zostały zaproszone przez Prusy na konferencyę, która się zbierze w połowie Listopada.

— Deputacya dyrektorów banków prywatnych była wczoraj na posłuchaniu u ministra skarbu celem przedłożenia jemu życzeń swoich. Zapytali więc pana ministra, czyliby królewskie władze prowincyalne nie mogły być upoważnione do przyjmowania banknotów banków, które od rządu potwierdzonemi zostały. Minister, jak można było przewidzieć, dał odmowną odpowiedź. Natomiast ułożyli się między sobą dyrektorowie owych banków, iż przyjmować będą wzajemnie swoje banknoty. Banki więc prywatne wymieniać będą między sobą bankowe swe bilety na ułatwienie interesów.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 15. Października. — Wypis z protokolu sekretaryatu stanu Królestwa Polskiego: Z Bożej łaski my Alexander II. cesarz i samowładca wszech Rosyi, król polski, wielki książę finlandzki etc., etc. Zważywszy, że dobra rządowe Preny, z przyległościami, położone w powiecie maryampolskim, gubernii augustowskiej, przez dekret Najj. Fryderyka Augusta, króla saskiego, ks. warszawskiego, z dnia 8. Marca 1808 r., pozostawione w posesyi emfiteutycznej księcia Alexandra Sapięhy i trzech jego braci stryjecznych: Jana, Mikołaja i Pawła książąt Sapięhów, jako sukcesorów księcia Kazimierza Sapięhy, — przez przeciąg lat 50, — z powodu upływu tego terminu, wracają do zarządu skarbu Królestwa Polskiego od dnia 7. Lipca 1857 roku, na przedstawienie rady administracyjnej naszego Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł I. Dobra Preny, z przyległościami, położone w pow. maryampolskim, gubernii Augustowskiej, mieć będą urządzoną hipotekę, jako własność skarbu Królestwa Polskiego, na zasadzie postanowienia najwyższego z 24. Stycznia 1826 r.

Art. 2. Komisję rządową przychodów i skarbu upoważniamy do przy-

stąpienia z dobrami Preny, z przyległościami, do towarzystwa kredytowego ziemskiego, według przepisów prawa o pożyczkach w nowych listach zastawnych z dnia 20. Kwietnia 1853 r.

Art. 3. Wykonanie niniejszego ukazu, który w dzienniku praw ma być umieszczony, komisjom rządowym: przychodów i skarbu, oraz sprawiedliwości, w czem do której należy, polecamy.

Dan w Peterhofie, d. 7. Sierpnia 1857 roku.

(podpisano) Alexander.

Przez cesarza i króla,

minister sekretarz stanu, J. Tymowski.

Rada administracyjna Królestwa Polskiego postanowiła: rzeka Pys v. Pisma, w całym jej biegu od granicy pruskiej aż do ujścia w rzekę Narew, za splawną uznaną zostaje. Żadne zakłady wodne nie mają być odtąd na rzece Pys v. Pisma budowane bez szczególnego pozwolenia rządu; stawianie jazów dla łowienia ryb i wszelkich innych przeszkód tamujących wolny przepływ wód, bezwarunkowo zabrania się. Trzy młyny przy ujściu rzeki Pys v. Pisma położone, z których jeden pływak, a dwa drugie przy brzegach rzeki na palach zbudowane, wszystkie trzy o kołach łopatkowych, zwykle przy pływakach używanych, nie mogą być na przyszłość tak co do konstrukcyi kół, jak niemięniej wysokości wody roboczej w niczem zmienione bez pozwolenia rządu; nadto mają mieć w groblach wstrzymujących wodę roboczą, otwory dogodne dla przejścia tratw i wszelkich statków bez żadnej przeszkody; z tego powodu stan ich terazniejszy ma być zaraz po ogłoszeniu niniejszego postanowienia protokularnie przez miejscową władzę techniczną opisany. Mosty stałe na rzece tej stojące, mają być kosztem skarbu przerobione, lub innym rodzajem komunikacyi zastąpione, tak aby statki splawne wszelkiego rodzaju nie doznały żadnej przeszkody w przepływie.

— We wszystkich dziennikach warszawskich z d. 12. t. m. czytamy następującą jednobrzmiącą wiadomość: •Otrzymała tu została nader radośna wiadomość, że najmiłościwiej zatwierdzone zostało postanowienie o stypendyach dla przygotowania zdolnych architektów, inżynierów cywilnych, agronomów, mechaników, chemików, rzeźbiarzy, malarzy i nauczycieli tychże przedmiotów, oraz o stypendyach dla biednych, odznaczających się sprawowaniem i postępem w naukach uczniów wszystkich szkół okręgu naukowego warszawskiego. Jest to nowy dowód troskliwości Najj. Pana o uczącą się młodzieży, który nie wątpimy, przez cały kraj przyjęty zostanie z najwyższą wdzięcznością.

Warszawa, 16. Października. — Opisując wjazd Najj. Państwa do Warszawy, opuściliśmy jedną okoliczność, która ze względu na ważność swoją, należy do znaczniejszych w kronice naszej faktów. Jest to chwila, w której z całym orszakiem pochodowym, Najj. Państwo zbliżyli się do kościoła św. Alexandra, przed podwojami którego, na czele licznego duchowieństwa, oczekiwał na spotkanie ich ces. król. Mości, najdostojniejszy ks. Fijałkowski, arcybiskup warszawski. Za przybyciem więc do tej świątyni, Najj. Pan raczył się zatrzymać; następnie przystąpić ku arcybiskupowi, a zdjawszy kask z głowy, przyjął od tego arcybiskupa wodę święconą, i przeżegnawszy się, ucałował podany krzyż święty. Była to chwila jedna z najuroczystszych, kiedy Najj. monarcha, w obec tysiąca wojsk swoich i ludu, oddawał hold religijny jednemu Bogu, zlewającemu na głowy koronowane obojga ich cesarskie Mości, błogosławieństwo swoje, przez ręce arcybiskupa, mającego szczęście spotykać w murach tego grodu, Najj. Państwo.

— Rada administracyjna Królestwa, postanowiła: Antoni Słomiński, postanowieniem rady Administracyjnej z dnia 7. Czerwca 1853 roku i Wincenty Uleniecki, postanowieniem rady administracyjnej z d. 13. Maja 1853 r., na konfiskatę majątku skazani, wracają do używania praw cywilnych; pierwszy od dnia 17. Lipca r. b., a drugi od dnia 25. Marca r. b., jako dat najwyżej im udzielonych ulaskawień. Majątek jakiby od tychże dat stał się którego z nich własnością, nie ulega już konfiskacie, której kutki rozciągają się tylko do funduszów wykrytych lub wykryć się jeszcze mogących, jakie tenże Słomiński Uleniecki, przed datą wyrzeczenia konfiskaty posiadali, lub też jakie na nich po tę datę jakimby prawem przypadają.

— Wykonaniem pomnika, jak z woli najmil. monarchy, ma być wzniesionym na uczczenie pamięci księdza Kordeckiego, który przyczynił się do obrony Częstochowy w r. 1655 przeciw napadowi Szwedów, zajmuje się bawiący obecnie w Warszawie artysta p. Statler. Kurator okręgu naukowego warszawskiego, pragnąc przyjść w pomoc uskutecznieniu dzieła tego, wyznaczyć raczył na ten cel stosowny lokal w pałacu Kazimierowskim, obok szkoły sztuk pięknych, na pracownię dla p. Statlera, w której z całą dogodnością będzie się mógł zająć powierzoną mu pracą.

(K. Warsz.)

Rosya.

Wiadomości z linii Lezgińskiej.

Wojska oddziału Lezgińskiego, które działały w górach pod dowództwem generał-lejtnanta barona Wrewskiego, wróciły obecnie na równinę, i tam zakończona została trudna wyprawa przedsięwzięta dla zniszczenia gminy Didojskiej i przeprowadzenia dróg dogodnych do tej górzystej i nieprzystępnej okolicy. Działania oddziału Lezgińskiego, do 22. Sierpnia podane były poprzednio; Didojska gmina została ostatecznie zburzona, aury obalone, zbiory poniszczone, a przez góry i lasy, broniących dotąd mieszkań Didojców, przeprowadzone zostały drogi, któremi można będzie do nich znowu się udać. Zburzenie gminy Didojskiej strwożyło Szamila: pomimo iż siły jego są skoncentrowane w Salatawii, której obrona jest dlań najważniejszą, wysłał on do Dido syna swego Kazi Machometa, z bandą wynoszącą od 2—3000 ludzi. Zwiększenie się atoli liczby nieprzyjaciół nie przeszkodziło oddziałowi Lezgińskiemu dokonać swego dzieła; zniszczywszy w wozwie Kideros-Kkali aury i zboża, oddział ten przeszedł do bogatych aulów Wecal i Chabia, które zrównał z ziemią. Cała przestrzeń kraju nieprzyjacielskiego od Kapuczi do Tuszetu zniszczoną została.

26. Sierpnia przedsięwziętym został odwrót, lecz górale zajęli wzgórze położone z tyłu oddziału i poczęli dawać doń ogień z dział. Generał-lejtn. Wrewski wstrzymał odwrót i atakował nieprzyjaciela 3 kolumnami; strome wzgórze zostały zdobyte, a nieprzyjaciel ratował się ucieczką do wąwozu Kidero, przez co dozwolił naszym wojskom przejść te wzgórze. Strata nasza w tej rozprawie wynosi jednego ranionego oberoficera, oraz jednego zabitego i 11 tu ranionych żołnierzy; nieprzyjaciel zostawił na miejscu wielu trupów. 27. oddział doszedł do granicy gminy Kapuczyńskiej, a 28. zszedł z gór do Szuageri.

Francya.

Paryż, 15. Października. — Monitor umieszcza dziś wykaz dochodów z podatków bezpośrednich w ciągu 9 miesięcy roku bieżącego. Wynoszą one 781,083,000 fr., więcej przeto 26,865,000 fr. niż w roku 1856.

— Królowa hiszpańska Izabela zdaje się, że chce być sama ministrem prezydentem swego kraju. Gdy to swe życzenie oświadczyła panu Brawo Murillo, ten odmówił jej podjąć się utworzenia nowego ministerstwa, a tak Hiszpania przybiera postać niepewną, chwiejącą się.

— Giełda i dziś była wątpliwa, choć kursa londyńskie o $\frac{1}{8}$ wyżej stały, niż wczoraj. Spekulantów tutejszych oświadczyła jakaś bojaźń; zle położenie pieniężnych targów w innych miejscach oddziaływa i u nas. Tutejszy bank dokłada wszelkich starań, aby przeszkodzić zbyt prędkiemu odpływowi gotówki. Potrzeby atoli są zbyt wielkie, a najbardziej dla tego, że wielcy bankierzy niezliczoną moc weksli, które sobie nawzajem wystawiają, oddają do banku, aby za pomocą otrzymanych pieniędzy ciągnąć korzyści z obecnej kryzysu.

— Meyerbeer opuścił Paryż. Zdążył on do Nizy do swej chorej córki. W miesiącu Marcu spodziewany z powrotem w Paryżu. Komiczna opera jego ma być w ówczes przedstawioną w Paryżu.

(Kor. Cz.) Posiedzenie roczne akademii sztuk pięknych odbyło się dnia 4. b. m. w obec licznie zebranej publiczności, pomimo, że pora roku nie jest stosowną do licznych zebrzań. Sekretarz dożywni p. Halewy czytał bardzo interesującą pracę o życiu Dawida d'Angersa zmarłego w tym roku snycerza.

Dawid d'Anger oprócz znamienitych dzieł snycerskich zostawił w rękopiśmie interesujące notatki. Z tych wyjątki przytaczał p. Halewy z wielkim zajęciem publiczności. I tak: wiadomo, że Dawid jest autorem pięknej statuy generała Bonchamp jednego z dowódców armii wandejskiej. Dziwiło to niepomnie wiadomych rzeczy, że republikański talent uczył pamięć wodza royalistowskiego. Z pierwotnej notatki snycerza dowiedzieliśmy się rozwiązania zagadki. »Ojciec mój (mówi Dawid d'Angers) był jednym z 5000 więźniów zamkniętych w kościele św. Florentego. Bonchamp umierając, prosił za nim i został ulaskawienie. Chciałem wypłacić czem bądź dług wdzięczności. I ja też przytaczając ten piękny rys szczytnej duszy Dawida radbym złożyć na grobie szczerego, żarliwego a co większa, niezmiennego naszego przyjaciela skromny hold pamięci.

Nieobecność cesarza w Paryżu przedłuży się zapewne aż do końca miesiąca. Między 15. a 20. spodziewa się Marsylia odwiedzin cesarskich. Niesłychana pomyślność sprzyja temu portowemu miastu. Ułatwienie komunikacji i wojna wschodnia rozwinęły w nadzwyczajny sposób handel tego miasta.

Cena gruntu rośnie w postępie nierównie więcej przyspieszonym jak w Paryżu. Budują pałac cesarski, katedry wydrążają i już kończą trzeci port, który dziesięć razy będzie obszerniejszy od pierwszego portu de la Cannebière.

Budują giełdę, sam pałac zakupiony na pomieszczenie jej kosztuje 4 miliony czterystu tysięcy franków!! Jeżeli jak się spodziewać należy projekt przekopu między morza Suez uskuteczony zostanie, trudno obliczyć następstw tej wpływu, jaki wywrze to przedsięwzięcie na stolicę prowincyi.

Sąd kasacyjny odrzucił rekurs kapitana Dineau. Rodzina udala się drogą łaski do cesarza. Prośby podano cesarzowi w obozie. Liczne i potężne wpływy działają za i przeciw ulaskawieniu. Jeden dziennik wychodzący w Paryżu krytykując dążności dziennikarzy krajowych, wziął za złe Gaze cie codzienną, że się rozwodzi z ulubieniem nad szczegółami tego smutnego dramatu. Nie zgadzam się w tym punkcie z autorem artykułu gromiącego. Jeżeli co może dać wyobrażenie sprawiedliwości we Francyi, to sprawozdanie sądów tak cywilnych jako i wojskowych. Urzędnicy sądowi wszystkich krajów a mianowicie północnych, powinni na naukę wywydów i wyroków przybywać do Francyi. Przystępstw uniknąć trudno, ale kraj, w którym bezkarność jest nie znana, kraj, w którym żadne wpływy, żadne środki kojące nie są w stanie sumiennosci sędziów nadwerężyć, kraj taki nie straci na tem, kiedy procesa jego głośnie się staną. Tylko zła wiara i interes może szukać w kolumnach gazety sądowej argumentów przeciw moralności Francyi. Właśnie proces Doineau jest dowodem najoczywistszym wysokiego stopnia pieczołowitości rządu i sumiennosci opinii publicznej. Gdzie indziej stłumionoby zgorzenie. We Francyi władza nieuległa potężnym wpływom, ale pociągnęła winowajcę do surowej odpowiedzialności.

Czy autor wspomnianego artykułu zapomniał wpływu, jaki wywołał w pewnym czasie i w pewnym mieście proces ministra Teste? Czy skarań surowo, bardzo surowo jen. Cubieres za przepytwanie, a minister za przekupstwo, rzucił płamę na armię i administrację francuską? Nie. Kiedy bezstronny przyzna, że to wyjątek, a zarazem uczył prawodawstwo, prawodaw-

ców i sędziów. Gdyby nie ten proces inna sprawa stokroć ważniejsza, inni winowajcy nierównie winniejsi, w innym kraju byłiby bezkarnie uszli. Strzeżmy się zbyt gorliwości. Unikajmy przesady.

Ostatnie prace około kościoła ś. Klotyldy wykonywane są spospiechem. — Zawieszają olbrzymie dzwony, których chrzest wkrótce ma nastąpić. Dokończają organy. Świątynia ta w guście czysto gotyckim zbudowana, będzie pomnikiem znakomitym sztuki tegoczesnej, ale naśladowającej przeszłość wiernie. Wielkością niedoścignie wiele dzieł dawnych, objętością nie odpowie potrzebie czasu. Z pociechą przyznać wypada, iż wielkich uroczystościach w Paryżu wierni miejsce w świątyniach z trudnością znajdują. Kościół ś. Klotyldy zajmuje 3500 metrów przestrzeni. Kosztować będzie miasto Paryż 3,761,000 fr. Rozpoczęty był w r. 1845 przez architekta Gan. Ostatnie posiedzenie sztuk pięknych zawichrzono zostało na chwilę małym skandalikiem studenckim. Już coś podobnego trafiło się było w konserwatorium przy ogłoszeniu laureatów. Gdy ogłoszono imię pana Heim syna jednego z członków akademii, jako otrzymującego wielką nagrodę za wypracowania architektoniczne, głośnie i uporczywe gwizdanie dało się słyszeć w trybunie jednej. Głośniejsze oklaski usiłowały pokryć te oznaki nieukontentowania, ale sto nklasków czyż wydoła stłumić głos jednego gwizdka? Prezes musiał wezwać policji i polecić wywakuowanie trybuny.

Uczniowie przyznają wyższość współzawodnikowi Heima p. Coquard. Ks. Napoleon powrócił z podróży i tego dnia odwiedził ojca swego w Meudon. O dalszych zamiarach księcia udania się na wschód nie ma obecnie mowy.

Anglia.

Londyn, 14. Października. — Położenie giełdy nieco się polepszyło; ochoty nabierano do kupowania, niektóre papiery płacono nieco wyżej, niż dni poprzednich.

Londyn, 15. Paźdz. — Artykuł wstępny Timesa zawiera w końcu o Indyach tę uwagę: Bez wątpienia wielu dowódców indyjskich, przechodząc na stronę angielską, dało dowód, że się trzyma strony mocniejszej, ale nie można zaprzeczyć, że arystokracja indyjska jako i lud indyjski, nie życzą sobie wcale zamienić rząd nasz na rząd krajowy.

— Wiadomości z Luckno sięgają do 2. Września. W owym czasie oblężeni byli dobrej myśli i mieli podostatkami żywności. Odparli niedawno temu mocny napad niszcząc ciężkiego kalibru działa oblegających. Zalogę napomniono, aby się do ostatniego bronila, i tuszymy sobie, iż odsiecz przybędzie około środka miesiąca.

Bengalen i Behar. Wojska rozłożone w Rewah w celu zajęcia drogi rokoszom z Dinapur, nie dość wczesnie nadeszły, aby przeszkodzić im w dalszym pochodzie. Rokoszanie przešli około dn. 26. Sierpnia przez rzekę Tonse, nie co wstrzymani wysokim stanem wody. W drodze dopuszczali się łupieżstwa i rabunku. Udają się do Delhi, jak mówią Rokoszanie Kuersingh wymknął się 27. albo 28. Sierpnia z Rathas, szukając schronienia po górach w Rewah. Rodsah radził mu, aby się oddalił, poczym go wielu opuściło z jego Sapahis. Kolumna wojskowa stanowiąca lewe skrzydło 53. pułku królewskiego i 27 pułku z Madrac Nr. 1., z kilku działami opuściło 27. Sierpnia Ranigundrze i ma pilnować gościńca głównego. Dortor z Neapolu dostawił 1000 Ghurkas (górników), którzy mają być pomocni przy działaniach z Tszumparna i z dystryktów na lewym brzegu Gangesu położonych przez to zagrożonych, że urzędnicy cywilni opuścili Gorukpur. Sądzą, iż wzmiankowane siły, które 13. albo 14. Sierpnia opuściły Katmandu (miasto stołeczne państwa Nepalu) wystarczą na przywrócenie spokoju w owych obwodach.

Delhi. Wiadomości sięgają do 26. Sierpnia. Wzmocnienia z Pendszah dostały się do obozu 14. Sierpnia i odtąd ruszył oddział z 2600 ludzi złożony, z Kaszmiru wiele się po nim spodziewano. Mówią, że podano z Delhi warunki kapitulacyi, ale się nie przyjmą.

Agra. Wiadomości sięgają do 25. Sierpnia. Anglicy znajdują się wsiwscy w fortecy w dobrém zdrowiu. Nie wydarzyło się nic ważnego, prócz wyprawy ku Tuttipur i Sukri, jako i drugiej ku Hatrass. W ostatniej pobici rokoszanie; jednak nie zdążyli, aby zająć na nowo Allgdhur. Nawab z Turuckabar ma się na czele 3 pułków rokoszanie znajdując między Turuckbar i Cawnpor. Gdy Luckar wybawionem będzie, przeciw niemu kolumna generała Havelocka.

(Kor. Cz.) Pozawczoraj, we środę, był w całym kraju dzień upokorzenia (day of hamilation) czyli jakby go gdzieindziej nazwano, dzień postu, dzień pokuty, z powodu klęsk jakie zdarzyły się w Indyach i dla przeblagania nieba o odwrócenie podobnych nieszczęść nadal. Podobne dni pokutne w ciężkich okolicznościach krajowych kościół protestancki często nakazuje, lecz one przypadają zwykle w dni niedzielne przy odpowiedniej do nich modlitwie ułożonej przez arcybiskupa Kanterberskiego jako prymasa państwa; lecz w terażniejszym razie, na wyraźne żądanie królowej dzień tygodniowy był na ten cel odłożony, przez wzgląd na wielkość grożącego nieszczęścia. Mielsmy więc ostatniej środy zawieszenie wszelkich robót i czynności w tak skrótem kraju jakim jest Anglia. Fabryki stały bez ruchu, sklepy były pozamykane, a jedyny ruch na ulicach był ludu garnącego się wznaczonych godzinach (jak to zwykle bywa w dni niedzielne w tym kraju) do kościołów, na potrójne ich w tym dniu nabożeństwo. Nosilo to postać szczerego upokorzenia i skruchy narodowej, zwłaszcza, że klęska indyjska wszystkie klasy od najwyższych do najniższych zarówno dotknęła i rzadko by znalazł rodzinę taką, któraby nieutraciła kogo z krewnych, bliskich powinowatych lub przyjaciół, co padły ofiarą lub jeszcze pasę mogą w zaburzeniach indyjskich. Postawa potężnego narodu korzącego się w niedoli, a przecie nieupadającego na duchu, uznającego błędy swe, i poczuwającego się do konieczności poprawy z nich, jest wzniosłym widokiem. Głosy w świątyniach z kazalnie zwracały słuchaczy na tę konieczność, wskazując poszczególnie uchybienia i usterki narodowe, których należy uniknąć. Te głosy choć nie w całości to w głównej treści doszły was w dziennikach, któreście z tego dnia pokuty otrzymali; bo dzienniki rozgłos ich rozniosły po całym kraju, i po okręgu ziemskim, i jakby w zastępstwie dawnych latopisów przesyłają dla najpóźniejszej potomności dla rozpamiętywania nad potrzebami narodu. Z nich, jak się przekonacie, nieprzebija się wściekły duch zemsty ani chęć pastwienia się nad obłąkaniami, o jaką tyle naród angielski ebwiniano; lecz jedynie sprawiedliwość umiarkowana ludzkością, działająca w dobre zrozumia-

nym interesie samej ludzkości i postępu cywilizacji w zaburzonym kraju. Wszystkie kościoły anglikańskie, kaplice różnowierców i nawet synagogi żydowskie przepelnione były w ten dzień ludem, który nieprzestawał jedynie na modleniu się ze skruchą, ale i sówite dary składał na wsparcie tych, którzy podczas ostatnich wypadków w Indjach całe swe mienie utracili lub w jakibądź sposób ucierpieli. W dniu tak uroczystym niedostawało w zwyczajnych świątyniach miejsca by pomieścić lud, zwłaszcza gdzie spodziewano się słyszeć tak wymownych kaznodziei, jak Dr. Croly i Spurgeon. Dla ostatniego więc, który najwięcej kaznodziejską wymową słynie, zamówiono pałac kryształowy. Ten ogromny gmach acz ku innym celom, bo światowym, a nie nabożnym wzniesiony, stał się w ten dzień przemieniony w najliczniejszy zbiór chrześcijański. Tyle natchnienie kaznodziei chrześcijańskiego może zdziałać i każde miejsce, gdzie się głos jego o słyszeć, uświęcić. Spurgeona też kazanie, mojem zdaniem, z pomiędzy wszystkich kazań było najodpowiedniejsze okoliczności. Zjechało się na nie 23,654 osób. Składka też z pałacu była największą, bo ogół jej wynosi 675 fnt. 16 szyl. Ze składek uzbieranych od przybyłych osób weszło 475 fnt. 16 szyl.; towarzystwo pałacowe dołożyło do tego od siebie 200 fnt. szterlingów.

W tych dniach przybył z Indji do Southampton okręt „Indus“ przywożąc zwyczajną pocztę i korespondencje prywatne. Nic atoli nowego nieprzyszło w dodatku do tego, co już jest wiadome. Przywiózł tylko z sobą 144 osób, kilka z Chin, a większą część z Indji, kobiety i dzieci co się tamtejszej zawieruchy uratowały.

Małżonka lorda Majora londyńskiego znajdowała się na miejscu, aby udzielić natychmiast wsparcie ze składek tym, którzyby go potrzebowali. Nikt się jednak w pierwszej chwili o nie nie zgłaszał, bo większa część pasażerów, jak widać, należała do zamożniejszych rodzin w kraju.

Lord Major londyński był pierwszym co rozpoczął zbieranie składek na ten cel dobroczynny, przez co wielką przysługę sprawił dla cierpiącej ludzkości. Zabiegi jego w tej mierze wielce podobały się Najj. Pani i wieść chodzą, że ma być nobilitowany.

Doniósłam był wam dawniej o składkach dobroczynnych na fundusz patriotyczny, podczas wojny z Rosją. Przy tej okoliczności uwiadomiam, że roczne wydatki tego funduszu wynoszą teraz do 80,000 fnt. Zład utrzymuje się 3704 wdów, 3900 dzieci, i 156 sierot bez obojga rodziców ma opatrzenie i wychowanie. Rządowych zakładów, jakie znajdują się na kontynencie dla takich osób, tu nie masz, szkodroblliwość narodu, w skutek odezwy czynionemu w razie potrzeby, suto wynagradza ten niedostatek. Zarząd też tych równie jak innych rozlicznych funduszy, nie należy bynajmniej do rządu, lecz do obywatelskich komitetów na ten cel wyznaczonych. Tryb ten ma to do siebie, że upraszcza z wielu względów działania rządu i oraz umniejsza wydatki skarbu na urzędników.

Na dowód tego jaka tu sumiennosc panuje w obywatelskich stosunkach rządu, to dodaję, że zdarzające się niedopłaty w podatkach, zwykły przesyłać się bezimiennie do skarbu pod tytułem: pieniądź sumienny (conscience money). Przykład to najlepiej objaśni. Kanclerz skarbu ogłosił w Timesie d. 4. Września jako otrzymał 1350 fnt. od wielkiej publicznej kompanii niedopłaty podatku od jej dochodów. Tegoż samego dnia otrzymał podobnie 50 fnt. szt. od A. N. a conto niedostrzeżonej ilości do opłaty podatku dochodowego. Oprócz tego 20 fnt. szt. od J. H. nieopłaconego podatku. Ileż to mówi za cywilną moralnością tych prawych i sumiennych obywateli! Jaki to szczęśliwy, bo rzadki kraj, w którym się ona tak wysoce wykształciła! Jak zaś obrzydliwie od niej odbija się szkaradne postępowanie wysokich urzędników, o którym czytamy tu z listów, świeżo odebranych z Petersburga, w tych słowach: wyrokiem sądu wojennego bar. Westmacher, naczelnik komory w Odesie, oraz pułkownik Potemkin, naczelnik kwarantany, są skazani na wykreślenie z wojska i utratę rangi za dowiedzione im przekupstwa.

Hiszpania.

Kuryer Paryski donosi z korespondencji prywatnej z Madrytu o rozmowie mianej między królową a p. Brabo Murillo, wskutek której p. Murillo odmówił zajęcia się tworzeniem ministerstwa. Wedle tej korespondencji odezwała się królowa do p. Murillo: „Zyczę sobie, abys utworzył ministerstwo, i do tego ściagnął wszystkich naczelników frakcyj moderowanych. Chcę w ministerstwie tem widzieć wszystkich poważania godnych mężów partyi, jak p. Martinez de la Rosa, Mon, Armero, O'Donnell itd. Wszyscy muszą się połączyć w spólnem centrum, i okolo mnie zebrać się pod wroźbą takiego wezwania, jak jest twoje. Nie chcę żadnego prezydenta-ministra, sama będę prezydowała. Pod moją prezydencją będziecie wszyscy równi.“ „Najjaśniejsza Pani,“ miał p. Brabo Murillo odpowiedzieć, „co mi Pani przedstawiasz, nie da się wykonać. Nie mogę się podjąć spełnienia tego planu.“ „Dla czego nie da się wykonać? Czyliż nie postąpiono sobie tak samo za czasów mego nieboszczyka ojca? Czyliż i dziś inne rządy nie postępują w myśl tego samego systemu?“ „Król Ferdynand VII. był,“ odrzekł pan Murillo, „monarchą absolutnym; za jego czasów nie było żadnej innej polityki jak polityka króla, żadnej do rządzenia zasady, jak zasada króla; a to, co się gdzieindziej da wykonać, napotyka w Hiszpanii trudności nieprzebyte. Rząd Waszój K. Mości jest parlamentarny. Nie możesz Pani przeto tak działać, jak Jęj nieboszczyk ojciec działał, albo jak Napoleon III.“

Turecja.

Univerz podaje wyjątek z okólnika przesłanego w Wrześniu r. b. przez w. Portę do swych agentów dyplomatycznych uwierzytelnionych przy dworach: londyńskim, paryskim, wiedeńskim, berlińskim, turyńskim i petersburskim. Wyjątek ten brzmi:

„Porta odwołuje się do okólnika, który przesłała swym agentom dyplomatycznym pod dniem 14. Października 1856., równie jak do swych poprzednich i następnych deklaracji i raz jeszcze przedstawia mocarstwu podpisanym na traktacie jako zaręczycielom całości państwa otomańskiego, do jakiego stopnia idea połączenia księstw przeciwną jest utrzymaniu tej całości i praw zwierzchniczych Porty.

Daleką od nas jest myśl, mówi Aali basza, podsjrzywania w jakibądź sposób czystości zamiarów któregokolwiek z państw, które tyle uczyniły poświęceń dla zachowania niepodległości i całości państwa otomańskiego. Lecz ponieważ ostatnie wypadki mogły naprowadzić na domysł, że rząd otomański

zmienił swój sposób myślenia pod względem unii, uważa tenże za tem większy swój obowiązek oświadczyć, że tak nie jest i że unieważnienie wyborów moldawskich pozbawiło stronnictwo pragnące utrzymania status quo odwagi podniesienia głosu na poparcie swjej opinii.

Ponieważ dywany wybrane pod wpływem okoliczności nie wpajają zaufania pod względem utrzymania jej praw, w. Porta naprzód odrzuca wszelki projekt połączenia, mogący być wynikiem obrad tych dywanów, nie mniemając, aby przez to przekraczała granicę traktatu paryskiego, który mocą jednego z swych rozporządzeń postanowił, że ostateczne ułożenie politycznych stosunków księstw z w. Portą będzie przedmiotem bezpośredniego porozumienia pomiędzy nią i mocarstwami podpisanymi na traktacie z 30. Marca.

Aali basza mówi w końcu, że poprzedniem oświadczeniem w. Porta nie ma na celu wykluczać podobieństwa pewnych praw administracyjnych dla obu Księstw.

Księstwa Nadnajsie.

Le Nord zamieszcza udzielony sobie dokument dyplomatyczny, odnoszący się do sprawy Księstw. Jest to depesza datowana w d. 21 Sierpnia r. bież. z Peterhofu i przesłana przez ks. Goczakowa ministra rosyjskiego spraw zagranicznych do bar. Budberga, reprezentanta rosyjskiego w Wiedniu. Zawiera ona odpowiedź na zarzuty p. Liehmana, komisarza austriackiego w Księstwach, uczynione komisazom: rosyjskiemu, francuskiemu, pruskiemu i sardyńskiemu, iż w sprawie wyborów moldawskich postępowanie ich było sprzecznem z wola traktatu paryskiego. Jakkolwiek depesza ta ma dzisiaj już tylko wartość historyczną, podajemy ją dla uzupełnienia szeregów dokumentów dotyczących tej sprawy:

„Panie Baronie! Wiadomości jakieśmy ostatecznie z różnych stron odebrali, każą się gabinetowi cesarskiemu rychło spodziewać przyjacielskiego załatwienia sporu powstałego w Stambule.

Porozumienie przywrócone pomiędzy wszystkimi mocarstwami podpisanymi na akcie paryskim, przyniosło dostojnemu naszemu monarsze najwyższe zadowolenie.

Wolelibyśmy byli poprzestać wyłącznie na tym rezultacie i rzucić w zapomnienie poprzedzające go spory, gdyby fakt ten zapisany w doręczonym nam właśnie protokole XIV posiedzeń komisji europejskiej, nie wkładał na nas obowiązku, przykrego dla nas, który jednak dopełnić musimy.

Na tem posiedzeniu komisarz austriacki nadmienając o poprzedniem oświadczeniu komisarzów: rosyjskiego, francuskiego, pruskiego i sardyńskiego powiedział, że w postępowaniu swem *dowiedli jawnej sprzeczności* z rozporządzeniami traktatu paryskiego i instrukcją kongresu.

Nie możemy przemilczeć tych słów, jak skoro zapisane są w protokole.

W całym ciągu obrad spowodowanych zadaniem powierzonym komisji europejskiej, gabinet cesarski pragnął niezmiennie wiernego wykonania rozporządzeń traktatu paryskiego, a między rozporządzeniami temi nie przestawał kłaść na pierwszym miejscu obowiązku zapewnienia wolności głosowania. Potwierdzają to słowa i czyny reprezentanta jego w Stambule i komisarza jego w Bukareszcie.

Wychodząc z tego punktu, niepodobna nam jest pojąć, co komisarz austriacki rozumie przez zarzut, jaki czyni 4rem kolegom swoim.

Czy p. Liehman mniema, że w obec niedokładności popelnionych w Moldawii pod władzą kajmakama, niedokładności, które dziś gabinety londyński i wiedeński zdają się same uznawać, albowiem poseł angiolski i internuncyusz otrzymali rozkaz przyłączenia się do protestacji kolegów swoich: rosyjskiego, francuskiego, pruskiego i sardyńskiego; czyż mniema powtarzam, że komisya winna była być niemą spektatorką tych niedokładności, i że uznając czyn dokonany, przyjmie dywan zgromadzony pod takimi warunkami, jako prawny organ życzeń kraju?

Gabinet cesarski nie tak pojmuje zdaje, w którym wspólnie działać musi. Miadując komisarza dla brania udziału w tych pracach, chciał i chce przystąpić do dzieła sumienia, sądził i nie przestanie sądzić, że mocarstwa które oświadczyły w Paryżu, iż chcą zajmować się wspólnie z rządem otomańskim przyszłością Księstw nadnajsich w duchu światłej i życzliwej pieczołowitości, pojmowały i pojmują, iż dzieło to ma się dokonywać pod godłem dobrej wiary i w ścisłem zastosowaniu do zasad ułożonych aktem kongresu.

Oświadczenie uczynione przez komisarza rosyjskiego wspólnie z kolegami swemi: francuskim, pruskim i sardyńskim, przeciwko któremu p. Liehman wystąpił w protokole XIV., jest tylko skutkiem poszanowania owych zasad z naszej strony. Oświadczenie to otrzymało następnie zupełne uznanie JCMci.

Powtarzam Ci p. baronie, iż nie mamy zamiaru czynić wymówek i nie bez żalu polecamy Ci odczytać i udzielić w odpisie hrabiemu Buolowi niniejszą depeszę.

Checmy zresztą mniemać, że albo komisarz austriacki niezupełnie odgadł myśl dworu swego, lub że dał jej rozwój i charakter obcy zamiarom gabinetu wiedeńskiego.

Nieuznajemy roli, jaką pan Liehman komisji przypisuje. Nie jest ona zapewne powołaną pośredniczyć w sprawach administracyjnych Księstw, ma ona tylko zasięgać woli kraju i zdawać z niej sprawę. Lecz jeżeli przekonywa się, że wybory które mają być wiernym wyrazem tej woli, odbywają się pod bezprawnym parciem władzy miejscowej, komisya ścisłego tylko dopełnia obowiązku, wykazując to naruszenie zasad święconych w Paryżu. Według nas każde inne postępowanie nieodpowiedzialoby ani godności mocarstw, które podpisały ten akt, ani zaufaniu, jakie tuż wpajać powinny.

Przyjmij p. baronie zapewnienie wysokiego mego szacunku.

(podp.) Goczaków.

Kronika miejscowa.

Poznań, 20. Października. — Onegdaj odbyło się tu posiedzenie rady administracyjnej naszego banku prowincjonalnego, na którym obrano w miejsce występującego dziedzica Beyme, tutejszego kupca Augusta Hermana członkiem rady administracyjnej. Dyrekcya więc banku składa się obecnie z dyrektora Karola Hilla, radcy handlowego Bielefelda kupca Annussa. Deputowani do rewizji kasy są panowie Rosenstiel i Sam. Jaffe. Dziś oddano kasę dyrekcji. Przy tradycji był obecny pan naczelny prezes Puttkammer zastępując miejsce komisarza rządowego, który zachorował. Czynnosc banku rozpoczyna się

z d. 21. b. m. w domu bankowym przy ulicy Erydryka pod Nr. 17. Z otwarciem tego instytutu załączamy życzenie, aby ożywił u nas ruch w przedsiębiorstwach tak agronomicznych, jako też przemysłowych i był nam poręką przyszłej pomyślności.

Wiadomości literackie i artystyczne.

PRENUMERATA NA PISMA ADAMA MICKIEWICZA.

Lat temu 24, tj. w r. 1853, wyszła w Warszawie ostatnia edycja dzieł Adama Mickiewicza nakładem niżej podpisanego wydawcy.

Obecnie Najj. Monarcha raczył najmiłościwiej przyzwolić na wydanie dzieł tego autora, a to na korzyść pozostałych po nim sierot.

Wydawnictwa tego podjął się niżej podpisany księgarz jako dawniejszy już nakładca pierwiastkowych poezji Adama Mickiewicza, i to na mocy umowy urzędowej z głównym opiekunem ich Wym Ludwikiem Wołowskim, adwokatem w Paryżu.

Zbiór ten, będzie obejmował pisma tak wierszem jak i prozą. Korektą i uporządkowaniem zajmą się ludzie fachowi i znani w literaturze, którzy będą się starali godnie odpowiedzieć tak ważnemu obowiązkowi.

Warunki prenumeraty. Pisma śp. Adama Mickiewicza wyjdą w 8miu tomach in 12°, na pięknym welinowym papierze, zupełnie nowym i wyraźnym drukiem, ozdobione portretem autora wykonanym podług ostatniej fotografii.

Pierwsze dwa tomy wyjdą jeszcze przed nowym rokiem, następny za miesiąc, a wszystkie tomy w ośmiu miesiącach będą w ręku szan. prenumeratorów. Cena egzemplarza rs. 10, której jedna połowa może być uiszczoną przy zapisaniu się, a druga przy odbiorze czwartego tomu.

Obok tego, wydrukowaną zostanie nie wielka liczba egzemplarzy na piękniejszym welinie, ozdobionych oprócz portretu autora, kilkoma stosownymi ilustracyami wypracowanymi przez najzdolniejszych naszych artystów i odbitami w znaniej litografii Maksymiliana Fajansa. Cena takowego egzempl. rs. 15.

Osoby które raczą łaskawie zająć się zbieraniem prenumeratorów, otrzymują na 10ciu egzemplarzach 11sty bezpłatnie.

S. H. Merzbach.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 20. Października 1857.

Zyto (wępel po 25 szefli) z początku wielki pokup, po wyższej cenie, wypowiedziano 100 wencpli, na Listopad 32 $\frac{1}{4}$ —32, na Listopad Grudzień 32 $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$, na Grudzień 32 $\frac{3}{4}$ — $\frac{1}{2}$, na wiosnę 36—35 $\frac{3}{4}$, na Kwiecień Maj 36 $\frac{1}{2}$ —36, na Maj Czerwiec 37 wszystko pl.

Okowita (beczka po 9600 $\frac{9}{10}$ Trallesa) odbył znaczny, ceny znacznie wyższe, wypowiedziano 10,000 kwart, na miejscu (bez beczki) 17 $\frac{3}{4}$ —18 $\frac{1}{2}$ (z beczką) na bieżący miesiąc 18 $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ pl., na Listopad 17 $\frac{1}{4}$ pl., na Listopad Grudzień 17 $\frac{1}{4}$ pl., na Grudzień 17 $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ pl., na Grudzień Styczeń 17 $\frac{1}{4}$ pl., $\frac{1}{4}$ list., 17 pien., na Luty 18 pl., na Marzec 18 $\frac{1}{3}$ pl., na Kwiecień Maj 19 pl.

Cotyłko opuścić prasę:

KALENDARZ POLSKI I GOSPODARSKI

dla
Wielkiego Księstwa Poznańskiego
na rok Pański 1858.
(Z ryciną.)

Tuzin 2 Tal. 25 Sgr., pojedynczo 10 Sgr.
Poznań, w Październiku 1857.

W. Decker i Spółka.

OTWORZENIE KONKURSU.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu,
Wydział dla spraw cywilnych.
Poznań, dnia 9. Października 1857 z rana o godzinie 9tej.

Nad majątkiem kupca Alberta Graffstein w Poznaniu otworzony został konkurs kupiecki a dzień wstrzymania zapłaty ustanowiono na 6. Października r. b.

Tymczasowym Administratorem masy ustanowionym został Henryk Rosenthal agent tu na Fryderykowskiej ulicy pod Nr. 30. mieszkający. Wierzycieli dłużnika wspólnego zapozywamy, aby w terminie na dzień 4. Listopada r. b. przed południem o godzinie 10.

wyznaczonym, przed Kommissarzem Wm Graebe, Radcą Sądu powiatowego w tutejszym lokalu sądowym swe oświadczenia i propozycje względem zatrzymania Administratora tego, albo ustanowienia innego Administratora tymczasowego podali.

Wszystkim, którzy od wspólnego dłużnika w pieniądzech, papierach albo innych rzeczach cokolwiek w posiadaniu lub przechowaniu mają, albo którzy mu cokolwiek są dłużni, nakazuje się, aby mu nie wydali, albo wypłacili, ale raczej Sądowi lub Administratorowi masy o posiadaniu przedmiotów aż do 15. Listopada r. b. włącznie donieśli, i wszystko z zastrzeżeniem swych jakichkolwiek praw do masy konkursowej oddali. Dierzyciele zastawu i inni z nimi równo uprawnieni wierzyciele dłużnika wspólnego, winni tylko uczynić doniesienie o zastawionych rzeczach które się w ich posiadaniu znajdują.

Zarazem wzywamy wszystkich, którzy pretensje do masy jako wierzyciele konkursowi rościć chcą, aby pretensje swoje, czy takowe już są przed Sądem wytoczone lub nie, z pierwszeństwem którego się dla takowych domagają, aż do dnia 15. Listopada r. b. włącznie u nas piśmiennie lub do protokółu podali i następnie do rozpoznawania wszystkich w wspomnianym czasie zameldowanych pretensyj, również podług okoliczności do ustanowienia definitywnych osób zarządowych na 28. Listopada r. b. z rana o godzinie 10tej. przed Kommissarzem, Radcą Sądu powiatowego Wm. Graebe w izbie instrukcyjnej stanęli.

Kto swe zameldowanie na piśmie poda, powinien kopia takowego i annexów dołączyć.

Każdy wierzyciel, który nie w naszym obwodzie urzędowym zamieszkuje, powinien przy zameldowaniu swojej należności prawnika tu zamieszkałego, lub obcego do praktyki u nas upoważnionego, ustanowić i nam do akt donieść.

Tym, którzy tu znajomości nie mają, przedsta-

wiają się jako patronowie Radcy sprawiedliwości Doenniges, Giersch, Guderian, Tschuschke i Zemsch.

Towarzystwo zabezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia i ruchomości od klęsk ognia w Schwedt.

Według przepisów §§. 69. i 84. naszych Statutów, przypadają dywidendy i wynagrodzenia szkód, które przez interesentów w ciągu lat dwóch po abszlusie rachunkowym nie są odebrane, na korzyść funduszu rezerwowego naszego Towarzystwa. Wzywamy przeto wszystkich tych, którzy pod tym względem z r. 1855. jeszcze pretensje do nas mają, aby takowe (jeżeli pochodzą z należytości dywidend, przy załączeniu podpisanych przez nich kwitów z tychże) do włącznie 31. Grudnia r. b. udowodnili.

Schwedt, dnia 17. Października 1857.

Dyrekcya.

Bank akcyjny prowincjonalny Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

W skutek §§. 19., 30. i 35. Statutu Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Księstwa Poznańskiego, potwierdzonego przez Najwyższy Reskrypt z dnia 16. Marca 1857., podajemy niniejszemu do publicznej wiadomości, że, gdy połowa kapitału zakładowego według §. 4. Statutu zapłaconą i ta zapłata Panu Prezesowi Naczelnemu prowincyi wykazaną została, działanie

Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Księstwa Poznańskiego z dniem 21. t. m. w lokalu bankowym, na ulicy Fryderykowskiej Nr. 17., tu w miejscu się rozpocznie.

Radę zawiadowczą składają obecnie, po wystąpieniu Pana Beyme, a obraniu w jego miejsce Pana Augusta Herrmanna, Prezes, Radca handlowy Bielefeld, Wiceprezes G. Rosenstiel, i członkowie L. Annuss, C. Grassmann, A. Herrmann, Samuel Jaffe, B. Witkowski tu w miejscu, Bar. Winterfeld z Mur. Gośliny, J. Bleichröder, H. Jacobson, B. Kaskel i L. Riess w Berlinie zamieszkali.

Dyrekcya składa się z dyrektora dokonawczego Karola Hilli z deputowanych Członków Rady zawiadowczej:

F. Bielefeld.

L. Annuss.

Na Rendanta Pan Karól Eckert, na Buchalra Pan Henryk Martini mianowani zostali.

Do kwitów na pieniądze, dokumenta i w ogóle przedmioty majątkowe, również przy wystawieniu dżiry wexlowej (gira) potrzebny jest, według §. 33. Statutu, wspólny podpis jednego z Dyrektorów i Rendanta, który pod firmą Banku wykonany być winien.

Poznań, dnia 19. Października 1857.

Rada zawiadowcza Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
Bielefeld.

(Dodatek.)

Wiadomości handlowe.

Berlin, 19. Października.

Pszemica 50—76 tal.

Zyto 39 $\frac{1}{2}$ —40 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik Listopad 37 $\frac{1}{4}$ —39 $\frac{1}{4}$ tal., na Listopad Grudzień 37 $\frac{1}{2}$ —40 tal., na Grudzień Styczeń 40—41 tal., na wiosnę 41—42 $\frac{1}{2}$ 43 tal., na Maj Czerwiec 41 $\frac{3}{4}$ —43 $\frac{1}{2}$ tal.

Jęczmień 44—47 tal.

Owies 31—36 tal., na wiosnę 30 tal.

Olej rzepiowy 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ tal., na Październik Listopad 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ tal., na Listopad Grudzień 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ tal., na Kwiecień Maj 13 $\frac{1}{2}$ do 13 $\frac{3}{8}$ tal.

Okowita 20 $\frac{1}{2}$ —21 tal., z beczką 21 tal., na Październik Listopad i Listopad Grudzień 20 $\frac{1}{2}$ —21 $\frac{1}{4}$ —20 $\frac{3}{4}$ tal., na Grudzień Styczeń 20 $\frac{3}{4}$ — $\frac{1}{4}$ tal., na Kwiecień Maj 21 $\frac{3}{4}$ —22 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ tal.

Szczecin, 19. Października.

Pszemica 62—75 tal., na wiosnę 64 tal.

Zyto 36—38 tal., na Październik 36 tal., na Październik Listopad 36 tal., na Listopad Grudzień 36 tal., na wiosnę 41 $\frac{1}{2}$ tal.

Olej rzepiowy 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Kwiecień Maj 13 $\frac{1}{2}$ tal.

Okowita 17 $\frac{1}{4}$ pct., na Październik 17 proc., na Październik-Listopad 17 $\frac{1}{4}$ pct., na wiosnę 17 $\frac{1}{4}$ pct.

Przybyli do Poznania 20. Października.

BAZAR. Kurnatowski z Chalina, Swinarski z Sarbi, Rekowski z Gorazdowa, Kosiński z Targowejgórki, Otocka z Pietrzykowa, Ziętkiewicz z Niewierza.

HOTEL DU NORD. Gorzeński z Witaszyc, Bojanowski z Grabonoga, Baranowski z Rożnowa, Meissner z Rudek, Molinek z zamku Rydzynskiego, Breański z Kobylnik, Baudorein z Chrządowa, Dr. Swiderski i Breański z Miłostawia.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Hr. Węsierski z Zakrzewa, Kalkstein z Mielleszyna, Kegler z Gdańska, Kuh, Tellkamp, Happel, Neumann i Hoffmann z Wrocławia, Rütgers i Ehrlich z Wrocławia, Alexander i Johnson z Berlina, Rosenthal z Hrislingen, Krüger z Króleweca, Vicard z Gräfrath.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Hr. Radolinski z Jarocina, Forsten z Akwisgranu, Nachtigal z Maak, Tannendorf z Skwierzyny, Träger z Króleweca, Jouanne z Berlina, Jouanne z Malinia i Sydow z Karniszewa, Altenburg z Iserlohn, Wiener z Drezna, Krüger z Elberfeldu.

POD CZARNYM ORŁEM Dziembowski z Żydowa, Schulz z Strzałkowa, Löwe i Hirsch z Rogoźna.

HOTEL PARYŻKI. Prob. Ryterski z Śmigła, Niestolowski z Biechowa, Trampczyński z Szczepankowa, Zalewski z Bożewie, Matecki z Wenecyi.

HOTEL BERLINSKI. Mizerski z Wyewa, Mizerski z niem. Przysieki, Nentwig z Medzibor, Ravel z Drezna, Euen z Hammerstein, Czaykowski z Kościana, Schönebeck z Leszna, Hüber z Kiszkowa.

POD BIAŁYM ORŁEM. Liwentius i Steiner z Ryczywołu, Werre z Kolzlin, Eckert z Berlina.

POD TRZEMA LILIAMI. Flatt z Skok, Jasper z Mieszkowa.

POD ŁABEDZIEM. Stein z Wrześni, Levy z Zaniemyśla.

HOTEL EICHBORNA. Levy z Wągrówca, Blumenthal z Berlina, Bellach i Burghardt z Buku.

W MIESZKANIU PRYWATNEM. Wojciechowski z Warszawy, ulica Berliniska Nr. 31.

Der Potosdamer Vieh-Versicherungs-Verein.

Wypagrodzenie udziela się, nie tylko w razie **śmierci**, czy to takowa była naturalną, czy też sprawioną przez przypadkowe jakie nieszczęście, jako złamanie kości, pożar, piorun itd., ale i wtedy, gdy jakowe zwierzę w skutek **choroby** albo **jakiego przypadku**, choć żyje, ale **niezdolne** jest do wszelkiego użytku.

Statuta otrzymać można bezpłatnie u podpisanego, który też pośredniczyć do wniosków zabezpieczenia, jako i w ogóle udzielać żądane wyjaśnienia, chętnie jest gotów.

L wówek.

W. Griebisch, Agent.

Poczdamskie Towarzystwo zabezpieczenia bydła, od roku 1849. na wzajemności uzasadnione, opatrzone konsensem do wykonywania swych działań w całym obrębie państwa pruskiego, zakłada agentury w każdym mieście i uprasza o zgłaszania się w tej mierze do swego Dyrektora **G. Willing w Poczdamie**. Przyjmuje się do zabezpieczenia **konie, osły, muły, świnię i kozy**, pod warunkami, które w liberalności od żadnego innego Towarzystwa tego rodzaju przewyższone nie zostały.

Młynki ręczne do śrótowania

które się ze wszystkich dotychczasowych jako najlepsze okazały, mogą panom agronomom tém bardziej polecić, iż nie tylko wszelkie gatunki zboża, żyto, jęczmień, groch, owies, łupina, itd. z łatwością grubo, średnio i cienko potem śrótowane być mogą, (na godzinę 1 człowiek $\frac{3}{4}$ — 1 berl. szefl.), ale nawet cena 20 Tal. jest niska. Maszyną tą jest łatwo do kierowania, trwale robiona, bez trudności do ustawienia, zajmuje miejsce około 3 \square stopy, i odpowiada wszelkim wymagalnościom, co dowodzi liczna sprzedaż tychże (według kontroli urzędowej poborów w 4 latach 521 egzemplarzy). Waży 1 $\frac{1}{2}$ centnara.

J. Amiel,

nadworny mechanik i liwerant Króla Jmci Pruskiego.

Berlin, Königsstrasse 33.

POWTÓRNE WYPOWIEDZENIE wylosowanych do spłacenia gotowizną 3 $\frac{1}{2}$ % listów zastawnych Poznańskich.

Z odwołaniem się na obwieszczenie nasze z dnia 18. Maja r. b. wzywamy powtórnie posiadaczy wszystkich wówczas wypowiedzianych, lecz dotąd niezłożonych 3 $\frac{1}{2}$ % listów zastawnych:

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
61	454		Prusim	Międzychód
39	5267		Piotrkowice	Kościan
291	1438		Rydzyzna	Wschowa
301	1448		dito	dito
311	1458		dito	dito
318	1465		dito	dito
329	1476		dito	dito
339	1486		dito	dito
34	393		Siedmiorogowo	Krotoszyn
38	397		dito	dito
12	3418		Sobiesiernie	Poznań
20	1061		Wieczyn	Pleszew

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
A. na 1000 Tal.				
9	49		Bojanice	Wschowa
22	4967		Czerniejewo	Gniezno
65	5850		Gorzewo	Oborniki
20	886		Kromolice	Krotoszyn
6	2075		Klonowiec	Wschowa
96	1756		Rydzyzna	dito
8	6199		Rogaszyce	Ostrzeszów
12	4148		Siekowo	Kościan
9	2996		Ujazd i Łęka mała	dito

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
B. na 500 Tal.				
9	3821		Borzejewo	Środa
16	455		Baborówko	Szamotuły
12	4272		Chelmno	dito
34	162		Dąbrowa	Babimost
17	3458		Dłoń v. Dłonie	Krobia
8	4623		Gembice	dito
4	1974		Goluń	Środa
13	3646		Jeżewo	Srem
7	4478		Karczewo	Gniezno
21	303		Ludomy	Oborniki
29	311		dito	dito
16	1728		Morakowo	Wągrowiec
8	2881		Psarskie	Szamotuły
10	2805		Peklatki	Środa
9	3546		Radłowo	Września
15	758		Sowina kościelna	Pleszew
14	393		Siedmiorogowo	Krotoszyn
17	750		Taczanowo	Pleszew
11	2738		Wolanki	Gniezno

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
C. na 200 Tal.				
15	181		Brzostownia	Śrem
130	4813		Czerniejewo	Gniezno
33	4526		Dzienczyno	Krobia
26	2136		Lubonia	Wschowa
40	3982		Padniewo	Mogilno
21	5283		Przysieka	Wągrowiec
15	2074		Rokitnica	Poznań
14	2481		Strzyżewko smykowe	Gniezno
10	999		Wiewiorczyn	Mogilno
43	2210		Zadory	Kościan

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
D. na 100 Tal.				
41	5631		Budziszewo	Oborniki
18	3742		Chlastawa	Międzyrzecz
117	4229		Dakowy mokre	Buk
55	2610		Górka kocialkowa	Środa
42	2982		Gola	Krobia
27	4818		Gościeszyn	Babimost
25	3794		Jaroszewo	Wągrowiec
41	220		Kobylniki	Kościan
20	4622		Kłony	Środa
29	5730		Kurcewo	Pleszew
20	1920		Łąg	Śrem
19	4694		Łubówko	Gniezno
31	3851		Łubowo	dito
61	547		Lubasz	Czarnków
24	1631		Młynów	Odolanów
100	5304		Owinska	Poznań
46	2992		Paryż	Wągrowiec

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
E. na 40 Tal.				
53	5172		Budziszewo	Oborniki
39	2725		Brodnica	Srem
20	1342		Czachony	Odolanów
46	4401		Dziadkowo	Gniezno
71	2147		Gulczewo	dito
60	684		Kobylniki	Kościan
29	4386		Korzkwy	Pleszew
147	4650		Noweogrody i Długie	Wschowa
105	367		Owieczki	Gniezno
140	402		dito	dito
92	4353		Poniec	Krobia
31	5489		Psarskie	Srem
26	2729		Parusewo	Września
60	3539		Popowo polskie	Wągrowiec
42	2507		Podlesie kościelne	dito
29	4974		Przysieka	dito
423	1840		Rydzyzna	Wschowa
425	1842		dito	dito
18	4990		Szyplówo	Pleszew
50	928		Siedmiorogowo	Krotoszyn
13	2747		Sadowie	Odolanów
21	5199		Skąpe	Września
72	5456		Szlachcin	Środa

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
F. na 20 Tal.				
24	3946		Belencin	Wschowa
33	2922		Buszewo	Szamotuły
46	404		Cykowo	Kościan
48	4380		Czarnotki	Środa
21	2371		Czeluścin	Gniezno
20	1643		Goluń	Środa
17	3650		Gniewkowo	Gniezno
18	2099		Gurówko	dito
69	4079		Marszewo	Pleszew
71	4081		dito	dito
48	2720		Macewo	dito
34	3390		Ossowiec	Mogilno
51	4488		Osiek	Krobia
85	584		Pudliszki	dito
30	1580		Pieruszycze	Pleszew
33	2012		Parusewo	Września
44	3933		Przylepki	Śrem
459	1121		Rydzyzna	Wschowa
61	2089		Runowo	Wągrowiec
39	1734		Ślawno	Gniezno

ażebym listy te zastawne z należąciami do nich kuponami event. talonami lub rekognicyą na takowe do kassy naszej w stanie do kursu usposobionym franco złożyli, bowiem w razie niezłożenia koperta na koszt posiadacza zwróconą zostanie.

Gdyby złożenie to w ciągu nadchodzącego na Boże narodz. r. b. termin wypłaty prowizji ziemskiej, a mianowicie od 20. Stycznia do 1. Kwietnia 1858. nie miało nastąpić, natenczas posiadacze według ustawy z dnia 10. Listopada 1847. (Zbiór praw na rok 1848. stron 22. Nr. 2922.) zostaną z swym prawem realnem do wyrażonej w wypowiedzianym

liście zastawnym hipoteki szczególniej prekludowanymi i z pretensjami swemi do wartości listu zastawnego do Ziemstwa odesłanymi i ilość kapitału w gotowiznie wziętą będzie po potrąceniu kosztów wywołania na koszt i ryzyko wierzycieli do depozytu Ziemstwa.

Przypominać także posiadaczom złożenie do kassy naszej wylosowanych w terminach dawniejszych, a dotąd niezłożonych listów zastawnych:

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
A. na 1000 Tal.					
15	4467		Brudzewo	Września	SJ. 56
14	84		Czerwonawieś	Kościan	SJ. 55
35	4980		Czerniejewo	Gniezno	BN. 56
5	538		Cykowo	Kościan	SJ. 56
21	5995		Głębokie	Środa	BN. 55
10	5942		Gasawy	Szamotuły	SJ. 56
1	4284		Galewo	Krotoszyn	BN. 56
7	957		Lulin	Oborniki	SJ. 56
5	1978		Miastowice	Wągrowiec	BN. 56
11	5084		Przylepki	Srem	SJ. 55
13	5369		Piotrkowice	Kościan	BN. 56
39	1699		Rydzyzna	Wschowa	BN. 54
77	1737		dito	dito	BN. 56
86	1746		dito	dito	dito

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
B. na 500 Tal.					
8	4148		Białeżyce	Września	SJ. 55
9	462		Bieganowo	Środa	SJ. 56
14	965		Czewujewo	Mogilno	BN. 56
15	3517		Droszew	Pleszew	SJ. 55
11	2347		Góra	Poznań	BN. 56
9	4459		Lubówko	Gniezno	SJ. 56
43	1229		Marcinkowo dol.	Mogilno	BN. 55
14	3361		Niedźwiady	Wągrowiec	BN. 56
19	3564		Otus	Buk	BN. 53
7	1361		Popowo Ignacewo	Gniezno	BN. 55
69	4201		Pawłowice	Wschowa	BN. 56
140	1518		Rydzyzna	dito	SJ. 55
9	4350		Świdnica II.	Wschowa	BN. 55
14	1005		Sarbinowo	Wągrowiec	SJ. 56
10	2080		Ślawno	Gniezno	BN. 56
35	5226		Trzuskotowo	Poznań	dito
9	1970		Wyszki	Pleszew	dito
20	600		Zrenica	Środa	dito

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
C. na 200 Tal.					
40	460		Bzowo	Czarnków	BN. 54
19	1629		Dębowałęka I.	Wschowa	SJ. 55
30	5085		Golenia v. Golina	Pleszew	SJ. 56
37	5077		Jasienie	Kościan	BN. 56
15	3239		Krzeslice	Środa	SJ. 54
4	2356		Łęgniszewo	Wągrowiec	SJ. 56
40	5167		Marszewo	Pleszew	SJ. 54
41	5168		dito	dito	BN. 56
50	484		Mysłatkowo	Mogilno	SJ. 56
8	5874		Oporzyn	Wągrowiec	dito
11	146		Pijanowice	Krobia	SJ. 56
16	2360		Piotrkowice	Wągrowiec	dito
15	150		Pijanowice	Krobia	BN. 56
73	4305		Poniec	dito	dito
16	599		Posadowo	Buk	dito
218	1304		Rydzyzna	Wschowa	BN. 55
241	1327		dito	dito	SJ. 55
7	1077		Ślaborowice	Odolanów	dito

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
D. na 100 Tal.					
40	678		Brody	Buk	BN. 55
33	475		Baborówko	Szamotuły	BN. 54

